

2020. NOVEMBER

ZÖLDEBB. BIZTONSÁGOSABB. IGAZSÁGOSABB.

VÉLEMÉNYÜKET VÁRJUK
A RESZVETEL@JOZSEFVAROS.HU E-MAILCÍMRE
2020. DECEMBER 10-IG

JÓZSEFVÁROS PARKOLÁSI KONCEPCIÓJA

VITAIRAT

**Megújítjuk a kerületi
parkolás rendjét:
A közterületre nem
csak parkolóhelyként
tekintünk.**

#teretadunk

01

TISZTELT JÓZSEFVÁROSI LAKOS!

2021 tavaszától a Józsefvárosi Önkormányzat a kerületi parkolási szabályozás átalakítását tervezi. Számos dolog indokolja ezt: ma jóval több parkolási engedély kerül a lakókhoz, mint amennyi szabad parkolóhely rendelkezésre áll - és ez az arány évről évre romlik. Ráadásul nagy számban foglalják a köztereinket roncsautók és használaton kívül álló autók is. A kerületben még a fővárosi átlaghoz képest is alacsony a zöld- és közösségi területek aránya - ez sem fenntartható. Józsefváros lakossága betegebb és korábban hal meg, mint a főváros átlaga, még szembeötlőbb a különbség, ha ezt a számot csak Budához hasonlítjuk.

Jelenleg az önkormányzat évente 44-100 ezer forint között nyújt támogatást kedvezmény formájában minden lakossági autó esetében a jogszabály által meghatározott éves parkolási díjhoz, összességében jelenleg 1 milliárd, de a szomszéd kerületek tarifáit figyelembe véve 1,3 milliárd forint értékben. **Olyan szabályozásra van szükség, amely zöldebb:** ahol a köztereket nem csak parkolásra és parkoló autók kerülgetésére, hanem közös életünkre használhatjuk. **Olyan szabályozásra van szükség, amely biztonságosabb:** ahol sem gyerekeknek, sem felnőtteknek nem kell félniük attól, hogy gyalog és biciklivel közlekedjenek a városban. **És olyan szabályozásra van szükség, amely igazságosabb:** akármilyen közlekedési módot választ valaki, se méltánytalan előnyt, se méltánytalan hátrányt ne szenvedjen.

A parkolás újraszabályozása a polgármesteri programnak is fontos része volt. Ennek előkészítése egy ideje megindult: szakmai koncepció készül szakemberek bevonásával: ezt bocsátottuk most vitára, és kérjük Önt arra, véleményezze a terveket. A szabályozás átalakításáról várhatóan a következő hónapokban születik döntés. Ezt követően széleskörűen tájékoztatjuk a kerületi lakókat és érintetteket a várható változásokról és kellő türelmi idő után fogjuk bevezetni azokat.

Az elmúlt egy évben elindult egy folyamat. Akár a Tolnai Pihenőkertről, akár a Déri Miksa utca közösségi tervezéséről, akár az új biciklisávokról van szó, az vezérelt minket, hogy a szó legszorosabb értelmében teret adjunk a józsefvárosiaknak. Célunk, hogy a parkolás újraszabályozása is ezt a folyamatot erősítse.

Rádai Dániel

várostervező, Józsefváros városfejlesztési alpolgármestere

ÖSSZEFOGLALÓ

A jelenleg működő ingyenes lakossági parkolás Budapest belső kerületeiben, így Józsefvárosban sem fenntartható környezeti, közterület-használati, és társadalmi igazságosság szempontjából. A parkolási rend átalakításának fő célja rövid távon a közterek használatának demokratizálása, azaz (1) a közterületen parkoló gépjárművek számának csökkentése és (2) a közterületi parkolás “társadalmi költségének” fokozatos rendezése, azaz igazságosabbá tétele. A Józsefvárosi Önkormányzat feladata a kerület lakosainak védelme és támogatása, így a kedvezményes lakossági parkolás biztosítása nélkülözhetetlen. Ugyanakkor látni kell, hogy a maximális támogatás a 21. században a parkoló autók által elfoglalt közterület méretének ismeretében már sehogy sem indokolható.

Az emberek életébe beépült a mindennapos belvárosi autóhasználat: sokan úgy érzik, nincs más megoldásuk a közlekedésre. Ezért méltányos lépéseknek kell történnie, amelyek tekintettel vannak ezekre a kialakult gyakorlatokra, de kellően bátrak ahhoz, hogy a fent felsorolt célokat: a közterek visszaadását a lakóknak és a parkolás költségeinek igazságos elosztását megvalósítsák.

Jelenleg 11 ezer szabványos parkolóhellyel érdemes számolni a kerületben. A várakozási, azaz parkolási hozzájárulás díjkedvezményre a jogosultak közül 2020-ban több, mint 13 ezren regisztráltak. Idén majdnem 2 ezer gépkocsi többedik autója az adott lakásnak. Ez azt jelenti, hogy a 76 ezer fős és 45 ezer lakással rendelkező kerületben a lakások 1/3-ához tartozik autó és 1/4-éhez regisztráltak parkolási kedvezményt.

03

Az élhető, egészséges környezet elemi szükséglete és joga a lakosságnak, mely a gyalogosbarát, környezettudatos, zöldfelületekkel gazdagon ellátott város létrehozásával érhető el. Az európai városok közlekedési és városhasználati tendenciái alapján egyre több helyet teremtenek a gyalogosok és a növényzet számára, ami gazdasági és egészségügyi hasznot is termel.

CÉLOK

Mivel az elektromos autók még tíz év múlva is csak várhatóan kis részét teszik ki a teljes autóflottának, a közlekedési kibocsátásokat érdemben úgy lehet csökkenteni, hogy ha alternatív közlekedési módokat ösztönzünk, elérjük, hogy az emberek minél alacsonyabb kibocsátású autókat vegyenek és csökkentjük a gépkocsik számát a közterületeken. **Várospolitikai szempontból fontos** a mobilitási igények csökkentése (home office, lokális munkahely-teremtés), mikromobilitás és közösségi közlekedés körülményeinek javítása, pszichológiailag előnyösebb környezet létrehozása. Hogy minél több lakó érhesse el gyalog is a pékséget, az ovit és a bölcsődét, a gyerekorvost és a patikát, iskolát. Ez a közterületek használatának újragondolását követeli meg.

04

A Józsefvárosi Önkormányzat olyan rendszer megvalósítására törekszik, ahol az eddigi igazságtalanságokat megszüntetve egyszerre jut több tér a gyaloglásnak, babakocsinak, rollernek és kerékpárnak, ami óhatatlanul parkolóhelyek megszűnésével is jár. Az új rendszer célja ugyanakkor, hogy az is könnyebben autózhasson, aki eddig a szűk utcákban keringett parkolóhelyet keresve.

Közvetlen célok:

1. szűkülő parkolási lehetőségek igazságosabb újraosztása,
2. közterületek parkolási nyomása csökkenjen,
3. ingyenességből fakadó túlhasználat és a visszaélések megszüntetése,
4. azok a gépkocsik parkoljanak közterületeken, amelyekre a legnagyobb szükség van,
5. nagyobb kapacitás álljon rendelkezésre a helyben lakók számára,
6. a felesleges helykeresésből származó forgalom megszüntetése ,
7. több hely jusson az alternatív közlekedési formáknak (gyaloglás, kerékpár, roller, stb.).

Közvetett célok:

1. autóhasználat csökkentése, különösen kis távolságokra,
2. javuló levegőminőség, csökkenő zajszennyezés, csökkenő üvegházhatású gázok kibocsátása,
3. ingatlanok értéknövekedése, lokális gazdaságélénkítés,
4. távlati cél, hogy a kerületi autóflotta legyen egyre újabb és tisztább.

Az autók sokak életének központi részét képezik, így ezen a területen különösen nehéz a változás. A Józsefvárosi Önkormányzat feladata a kerület lakosainak védelme és támogatása, így a **kedvezményes parkolás biztosítása a saját lakosainak**. A javasolt reformok fontos jellemzője a **fokozatosság**. Célunk olyan intézkedéseket hozni, amelyek méltányosak, fokozatosak, és nem egyszerre terhelik az összes autótulajdonost.

05

PROBLÉMÁK

A lakható város, a fenntartható környezet az egyéni motorizált közlekedés csökkentését igényelné, de ma még az autó a köztudatban vagyonelem; „státuszszimbólum” jellege egyre erősödik.

A magyarországi gépjármű-állomány az utóbbi években folyamatosan nőtt, de ezzel párhuzamosan az autók átlagéletkora is, 14 évre. Budapest belvárosában a lakók ingyen kapnak parkolási engedélyt. Ez **rendkívül szelektív támogatást nyújt a lakosság egy kis részének**, akik egyébként közösségi közlekedéssel jól ellátott területen laknak, ahol a közterülettel kiemelt felelősséggel kell gazdálkodni. A kerületek által biztosított **kedvezmény mértéke összesen körülbelül 10 milliárd forint**, amely különösen igazságtalan helyzetet teremt azokra a belvárosi lakosokra nézve, akiknek nincs autójuk és napjainkban a városi autózás társadalmi hatásai mellett indokolatlan támogatás. Jól látható tehát, hogy egy alapvetően urbanisztikai és gazdasági szempont áll szemben egy kialakult "szokásjoggal": ebben kell megtalálni egy elfogadható egyensúlyt.

Főbb problémák:

- 1) A kedvezmény **sokkal támogat keveseket**.
- 2) Egy olyan tevékenységet erősít (városi autóhasználat), aminek a társadalmi költségei is magasabbak és éppen, hogy kevesebbre lenne belőle szükség.
- 3) Az ingyenesség miatt **túlkereslet** van a véges számú parkolóhelyekre.
- 4) Sok olyan autó is áll az **utcákon**, amelyeket alig (pl. csak hétfévente) használnak. Számos **forgalomból műszakilag kivont**, de rendszámmal rendelkező gépjármű is helyet foglal.
- 5) A jelentős kedvezmények és **lakásonként korlátlan szám** miatt nem meglepő, hogy a lakossági parkolási engedélyek terén magas arányban tapasztalható visszaélészerű használat.
- 6) A lakossági túlkereslet és kapacitáshiány rontja a **kereskedelem és a gazdaság** helyzetét.

Végeredményben a közterek tele vannak parkoló autókkal, miközben az autóval érkezőknek, de a helyben lakóknak is nehéz parkolóhelyet találniuk. A forgalmasabb utcákon rendszeres problémát jelent, hogy az áruszállítók csak a forgalom akadályozásával tudnak megállni, rendszeresek a dugók, miközben az egészségre káros a levegőminőség, valamint zajszint. Nincs hely fáknak, zöldfelületeknek, bringasávoknak, megfelelően széles járdáknak.

06

JÓZSEFVÁROSI ANOMÁLIÁK

Az Orczy-Fiumei gyűrűn belül a parkolási nyomás óriási a közterületeken és a szűk utcákban. Ez köszönhető a lakosokra és nem lakásokra adott parkolási engedélyeknek, de ugyanennyire az ingyenes parkolás lehetőségének is.

A szomszéd kerületekhez képest olcsóbb a parkolás a nem itt élők számára is, ráadásul a lakásokhoz korlátlanul igényelhető ingyenes parkolási engedélyekkel sokan visszaélnék. Az engedélyek nem zónákra szólnak, hanem az egész kerületre vonatkoznak, ami szintén nem a helyieknek kedvez és még adminisztrációs díj sincs.

Ennek eredményeképp nem csak a mindennap használt, de a műszakilag alkalmatlan vagy csak ritkán, speciális célokból használt gépkocsik is ingyen használják a közterületeket.

A meglévő parkolóház- és teremgarázs-kapacitások nincsenek jól kihasználva, nem egységes rendszerben működnek. Értékes közttereinkkel való gondos és felelős gazdálkodás eddig nem valósult meg a kerületben. Ez nem csak a zöldfelületek, és a többi közlekedési forma rovására történt, hanem azoknak az életét is megnehezítette, akinek valóban használniuk kell az autót a mindennapokban.

07

JÓZSEFVÁROS SZÁMOKBAN

44.800	lakások száma a kerületben
11.367	lakások száma, ahol támogatott gépkocsi van regisztrálva
9.818	lakások száma, ahol csak 1 támogatott gépkocsi van regisztrálva
1.549	lakások száma, ahol több gépkocsi van regisztrálva
10.900	szabványos közterületi parkolóhelyek száma
13.155	támogatott gépkocsik száma összesen
11367	támogatott gépkocsik száma - elsőnek regisztrált
1549	támogatott gépkocsik száma - másodiknak regisztrált
239	gépkocsik száma - harmadik, vagy többediknek regisztrált

A közterületi parkolóhelyek száma 2019 és 2020 között jelentősen nem változott, jelenleg 10.900 db szabványos parkolóhely található Józsefvárosban. A kerületben 2020-ban 17.600 magánszemély tulajdonában lévő gépjárműre vetettek ki gépjárműadót.

A parkolási hozzájárulás díjkedvezményre jogosultak közül 2020-ban több, mint 13.000 gépkocsit regisztráltak 11.400 lakásban. Jelenleg 1550 db lakáshoz 1-nél több autó van bejelentve, összesen ezen lakásokhoz 3.300 db bejelentett autó tartozik (átlagosan lakásonként 2,2).

A napközben gépkocsival a kerületet elhagyó lakosok helyére parkolnak a fizető járművek. Mindez nagymértékben függ attól, hogy az év melyik szakáról van szó, időjárástól, rendezvényektől (pl. ballagás). A földhivatali nyilvántartás szerint magánszemélyek tulajdonában 4100 garázs van, a jogi személyek tulajdonában álló garázsok és parkolóházakban található helyek becslések szerint 4800 további parkolóhelyet tesznek ki. Összesen ez közel 8900 darab parkolóhely.

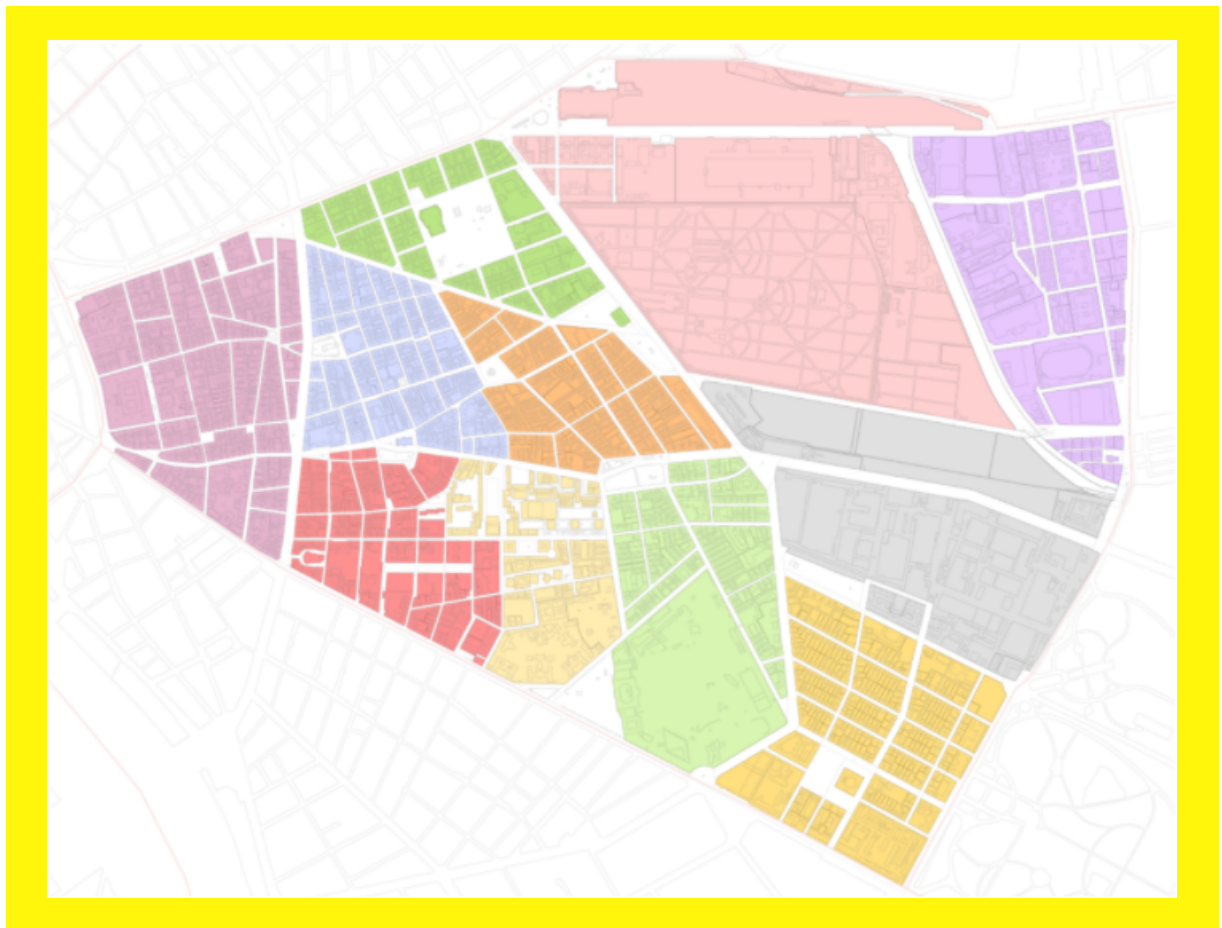
A 76.000 fős lakónépességgel és 44.800 lakással rendelkező kerületben így megállapítható, hogy a lakások 1/3-ához tartozik autó és 1/4-éhez regisztráltak parkolási kedvezményre.

08 TERVEZETT KERÜLETI INTÉZKEDÉSEK - 2021

Lakossági engedélyek "zónásítása"

Józsefvárosban a kerület térbeli eloszlása szerinti zónák kialakítása javasolt, ami megközelítőleg a "negyedek" eloszlása. A zónahatárokon a lakossági engedélyek mindkét oldalon érvényesek lesznek.

Jelenleg a lakossági parkolási engedélyek számos kerületben, így Józsefvárosban is az egész kerület területére szólnak. Ez a kedvezmény nehezen indokolható, az ennek köszönhető többlet belső-kerületi forgalom többlet-parkolási igényt jelenthet a központi területeken és a jól ellátott helyi közösségi közlekedés kihasználtságát csökkenti. A változás csökkenti a parkolóhelyeken a nyomást és a forgalmasabb helyeken, ezáltal a helyben lakók helyzetét segíti.

09 TERVEZETT KERÜLETI INTÉZKEDÉSEK - 2021

Lakossági engedélyek első autó esetében

2021. március 1-től indokolt bevezetni egy méltányos csökkentést a lakossági engedélyek támogatásában a közterületen-parkolás ellentételezésére. Alapvetően a kerületi lakossági kedvezményes alapidj összege az adott zóna óradíjának 250-szerese. Egy tervezett belvárosi zónában ez például a tervezett 440 forintos óradíj mellett 110 ezer forint évente.

Megvalósítás szempontjából ha a tarifa a fővárosi gyűrűzónás rendszerhez igazodik, éves szinten első autók számára járó 80 százalékos kedvezmény esetén egy itt élőknek havonta 1800 forintot, 90 százalékos kedvezmény esetén 900 forintot kell fizetnie. Ugyanez a Tisztviselőtelepre vetítve 1100 és 550 forint. Fővárosi tarifaemelések esetén ezek az értékek növekednének.

Az autók ingyenes parkolása nem valós, de vélelmezett szerzett jog, az emberek életébe beépült az autóhasználat, és sokan úgy érzik, nincs más megoldásuk a közlekedésre. A parkolóhely-kapacitás növelése és az ingyenes közterületi gépjárműtárolás megszüntetése érdekében a lakossági engedélyek támogatásának méltányos csökkentése indokolt, de olyan méltányos módon, amely széles kedvezményeket biztosít.

Nem csak széleskörű kedvezményrendszer segíti a rászorulókat, hanem a parkolástámogatás csökkentéséből megmaradt forrásokból releváns infrastruktúra-fejlesztések valósulnak meg. A csökkenő parkolóhelyek száma felértékeli az adott helyeket, így a magasabb tarifa mellett is jövedelmezően fenntartható a rendszer.

10 TERVEZETT KERÜLETI INTÉZKEDÉSEK - 2021

TOVÁBBRA IS INGYENES A PARKOLÁS:

- Mozgáskorlátozottak és ellátóik számára
- Nyugdíjas üzembentartók számára
- Tartós betegséggel élők, tartós betegséggel élő felnőttet vagy gyermeket ápolók számára
- 3 vagy több 14 év alatti gyermeket nevelők számára
- Rendszeres szociális segélyben részesülők számára
- Álláskeresői járadékban részesülők számára, meghatározott időszakban

CÉGES AUTÓK:

A céges autók esetén a lakossági engedélyeket javasolt mérvadónak tekinteni, azaz a céges gépkocsik esetén nem alkalmazni megkülönböztetést a tulajdonos alapján.

Egy másik opció lehet a második autók kedvezménye, vagy fixen 50%-os kedvezmény. A céges autó tulajdonosok között vannak helyben lakó kisvállalkozók is, így nekik sem kell magántulajdonba venniük az autót a kedvezményes közterület-használathoz.

11 TERVEZETT KERÜLETI INTÉZKEDÉSEK - 2021

Lakossági engedélyek második autó esetében

A jelenlegi fővárosi szabályozással összhangba indokolt hozni a kerületi rendeletet, azaz lakásonként lehessen kiadni egy jelentősen kedvezményes és egy moderáltan kedvezményes engedélyt. A második autókra egy moderáltan kedvezményes engedély (20% fővárosi díjból) lenne kiváltható.

Kivételt jelent ez alól a 3, vagy több gyermeket nevelők nagyobb, pl. 50%-os kedvezménye, illetve szociális és egészségügyi okokból adható 100%-os kedvezmény (pl. tartós betegséggel élők és ellátóik).

Közlekedési szolgáltatások

A változások ellenpontjaként magasabb szolgáltatási szintet kell biztosítani. Az éves szinten minimálisan az önkormányzatnál maradó 100 millió forint ezért az alábbi kiadásokra lenne fordítható már 2021-ben:

- közúti felújítások, járdafelújítások, sebességküszöbök
- okos parkolórendszerek kialakítása
- közlekedési hozzájárulás – BKV bérlet és kerékpár-támogatás
- utcazöldítés
- szolgáltatásminőség, lakóbérletek, utcai és udvari kerékpártárolók

12 TERVEZETT KERÜLETI INTÉZKEDÉSEK - 2021

Változatos bérleti konstrukciók

Az önkormányzat szolgáltató szemlélet kialakítását is célul tűzi ki a különböző és változó igények kielégítésére. Választási lehetőségeket kell biztosítani, hogy mindenki megtalálhassa a személyes élethelyzetének legmegfelelőbb konstrukciót, kedvezményt.

- **Területi bérlet:**
 - SÁRGA bérlet: A saját zóna és egy szabadon választott másik zóna
 - ZÖLD bérlet: A teljes kerületre érvényes bérlet
 - KÉK bérlet: Tárolóbérlet, a saját zóna és egy nagyobb kapacitású, kijebbeső zóna
- **Többedik bérlet:** Egy lakás harmadik, vagy többedik gépkocsijához is kérhető kedvezményes bérlet, de ez a kedvezményes fővárosi lakossági bérletnél lényegesen magasabb.
- **Időszakos bérlet:** Nem csak éves parkolási díjakat, hanem negyedéves díjakat is megállapítunk. Lehetnek olyan időszakok a lakosok és vállalkozások életében, amikor az autót nem parkoltatják a kerületben. Autócsere esetén az engedély továbbvihető.
- **Tároló bérlet:** Több jelenlegi zónában szabad kapacitások vannak, így ezekben további kedvezőbb feltételekkel lehet parkolni. Aki csak hétvégén, vagy ritkán használja az autót, tárolja kevésbé zsúfolt helyen. Ez később továbbfejleszthető lehet új, kieső (akár őrzött) parkolóhelyszínekre, amiket dedikáltan erre a célra jelölünk ki.
- **Pakolóbérlet:** Azok számára, akik nem napi szinten tárolják a gépkocsijukat közterületen, de néha szükségük van megállni, évente 30 megállásra jogosít fel a regisztrációs díjért cserébe.
- **Vendégbérletek: Szociális dolgozói bérlet**
- **Vendégbérletek: Kisvállalkozói bérlet:** Azon gazdálkodó szervezetek, kisvállalkozások, amelyeknél a foglalkoztatotti létszám nem haladja meg a 10 főt és/vagy az árbevétele a 25 millió forintot, önkormányzati vagy kerületi érdek fűződik az üzemeléséhez, méltányosságból, kedvezmény kérhető a bizottságtól a lakossági díjak minimum mértékéig.

13 TERVEZETT KERÜLETI INTÉZKEDÉSEK - 2021

Kapacitásnövelés

Garázkapacitás bevonása: Kihasztnálatlan intézményi/lakossági (társasházi) parkolóhelyek feltárása. Lakóterülettől távolabbi lakossági parkolási lehetőség vizsgálata.

Szabad kapacitások bérbevétele: Intézmények, hotelek, bevásárló központok bevonásával, azok szabad kapacitását az önkormányzat egy jól kidolgozott együttműködési rendszerben továbbértékesíti, kerületi lakossági kedvezmények beépítésével.

Parkolókapacitás bővítése: Cél, hogy a kerületiek számára továbbra is álljanak rendelkezésre eddig kihasztnálatlan, megfizethető parkolókapacitások. Ennek eszközei lehetnek: önkormányzati, használaton kívüli garázsok felújítása, értékesítése, privát és önkormányzati telkek. Jelenleg más funkcióban üzemelő mélygarázs kihasználása, garázshelyek értékesítése; parkolóház, mélygarázs kialakítása.

2020. NOVEMBER

**ZÖLDEBB.
BIZTONSÁGOSABB.
IGAZSÁGOSABB.**

**JÓZSEFVÁROS PARKOLÁSI KONCEPCIÓJA
VITAIRAT**

#teretadunk
VÉLEMÉNYÜKET VÁRJUK
A RESZVETEL@JOZSEFVAROS.HU E-MAILCÍMRE
2020. DECEMBER 10-IG